

Αριθμ. Πρωτ. ΑΝΑΦΟΡΩΝ: 1116
Ημερομ. Κατάθεσης: 20/1/2021

Κοινοβουλευτική Ομάδα

Λεωφ. Ηρακλείου 145, 14231 ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ,
τηλ.: 2102592213, 2102592105, 2102592258, fax: 2102592097
e-mail: ko@vouli.kke.gr, http://www.kke.gr
Γραφεία Βουλής: 2103708168, 2103708169, fax: 2103707410

Προς το Προεδρείο της Βουλής

ΑΝΑΦΟΡΑ

Για τους κ. Υπουργούς Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων και Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής

Οι βουλευτές Κατσώτης Χρήστος, Κορμηνάκα Μαρία, Μαρίνος Γιώργος και Παπαναστάσης Νίκος

Κατέθεσαν **ΑΝΑΦΟΡΑ** το υπόμνημα της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Εργατοτεχνιτών & Υπαλλήλων Γάλακτος Τροφίμων & Ποτών, με το οποίο θίγει τις συνθήκες εργασίας που επικρατούν στις ιχθυοκαλλιέργειες και τους κινδύνους της ασφάλειας των εργαζομένων δυτών και αιτείται να ληφθούν μέτρα προστασίας ώστε να υπάρχει ασφάλεια στις επαγγελματικές καταδύσεις.

Αθήνα 13/1/2021

Οι καταθέτοντες βουλευτές

Αρ.Πρωτ:1372

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ
ΕΡΓΑΤΟΤΕΧΝΙΤΩΝ & ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ & ΠΟΤΩΝ
Κοδράτου 21-Μεταξουργείο, 10436 Αθήνα, Τηλ:2105221137, Fax: 2105238163
site: www.trofimapota.gr, YouTube: [trofimapota.gr](https://www.youtube.com/user/trofimapota), email: poeygtpn@gmail.com

Αθήνα 7-1-2021

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Προς: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Υπουργείο Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής

Κοινοποίηση: Σύλλογο Ελλήνων Θαλασσοκαλλιεργητών

Πανελλήνια Ένωση Μεσαίων Ιχθυοκαλλιεργειών

Ελληνικός Οργανισμός Παραγωγών Υδατοκαλλιεργείας

Σωματεία

Θέμα: Κίνδυνοι ασφάλειας των εργαζομένων δυτών σε ιχθυοκαλλιέργειες.

Τα τελευταία 35 χρόνια στην πατρίδα μας ένας ταχέος αναπτυσσόμενος κλάδος είναι αυτός των ιχθυοκαλλιεργειών.

Θα θίξουμε τον ευαίσθητο τομέα των καταδύσεων σε ιχθυοκαλλιέργειες από δύτες ως υπάλληλοι των επιχειρήσεων ιχθυοκαλλιεργείας, καθώς και δύτες αυτοαπασχολούμενους συνεργαζόμενους με καταδυτικά συνεργεία. Ο λόγος που ασχολούμαστε ιδιαίτερα με αυτό τον "υποκλάδο" είναι οι συνθήκες εργασίας που επικρατούν στις ιχθυοκαλλιέργειες που συχνά λόγω της επικινδυνότητας γίνονται η αιτία σοβαρών εργατικών ατυχημάτων ακόμα και δυστυχημάτων.

Οι δύτες που εργαζόμενοι σε ιχθυοκαλλιέργειες με σύμβαση ορισμένου ή αόριστου χρόνου ως υπάλληλοι, όπως και οι δύτες συνεργαζόμενοι ως «εξωτερικοί συνεργάτες» εξυπηρετούν ένα πολύ δύσκολο και επικίνδυνο έργο συνεργαζόμενοι με προσωπικό επιφανείας και πολύ συχνά, εντελώς μόνοι κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας. Τα βάθη που απασχολούνται ξεκινάνε από τα 17m και φτάνουν τα 30m για τον τακτικό υποβρύχιο έλεγχο της μονάδας ιχθυοκαλλιεργείας, ενώ στις περιπτώσεις που χρειάζεται να γίνει εργασία στα αγκυροβόλια τα βάθη συχνά ξεπερνάνε τα 60m.

Η εργασία του δύτε είναι ζωτικής σημασίας για τη λειτουργία μίας ιχθυοκαλλιεργείας, διότι μεταφέρει πληροφορίες (για την υγεία των ψαριών, την κατάσταση των δικτύων και των αγκυροβολίων) προφορικά-γραφτά αλλά και με φωτογραφίες και βίντεο στους υπεύθυνους ιχθυολόγους προκειμένου να τις αξιολογήσουν και να τις διαχειριστούν κατά περίπτωση.

Το λυπηρό είναι ότι ενώ οι επαγγελματικές καταδύσεις διεθνώς θέτουν το ζήτημα της ασφάλειας σε προτεραιότητα, οι επαγγελματικές καταδύσεις σε ιχθυοκαλλιέργειες στην Ελλάδα, είναι σε πρωτόγονο επίπεδο. Στον κλάδο της ιχθυοκαλλιεργείας, η υγεία και η ασφάλεια των δυτών, γίνεται θυσία, στον βωμό του κέρδους αδιαφορώντας για τους διεθνείς κανόνες και νόμους όπου διέπουν την επαγγελματική κατάδυση ακόμα και για τα στοιχειώδη

που καθορίζει ο Γενικός Κανονισμός Λιμένα για τις υποβρύχιες εργασίες. Το παραπάνω αποδεικνύεται όχι μόνο από τα δηλωμένα καταδυτικά ατυχήματα, αλλά και από το πλήθος των περιστατικών που καλύπτουν οι θάλαμοι αποσυμπίεσης με επαγγελματίες δύτες του κλάδου, που για ευνόητους λόγους δεν έχουν δηλωθεί ως εργατικά ατυχήματα.

Στην Ελλάδα υπάρχει το νομικό πλαίσιο για κάθε είδους επαγγελματική δραστηριότητα και καθορίζεται από τον ΓΕΝΙΚΟ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ ΛΙΜΕΝΟΣ (Γ.Κ.Λ.) ΑΡΙΘΜΟΣ 10 με τελευταία αναθεώρηση την 19-06-2019 για επαγγελματικές καταδύσεις. Το πρόβλημα που εμείς σας εκθέτουμε με το παρόν σημείωμα, είναι ότι ενώ ο υπάρχον νόμος ισχύει:

α) Δεν εφαρμόζεται σχεδόν από καμία εταιρία ιχθυοκαλλιέργειας και κατ' επέκταση από σχεδόν κανένα καταδυτικό συνεργείο που συνεργάζεται με ιχθυοτροφεία.

β) Δεν ελέγχονται οι επιχειρήσεις για την εφαρμογή του μέσα από τους ελεγκτικούς μηχανισμούς που διαθέτει (Επιθεώρηση Εργασίας, ΚΕΠΕΚ, κατά τόπους Λιμεναρχεία, ΕΟΠΥ).

γ) Η διασφάλιση των όρων ασφαλούς εργασίας των εργαζομένων δυτών, δεν αποτελεί θεμελιώδη υποχρέωση για την άδεια λειτουργίας εταιριών ιχθυοκαλλιέργειας που να ελέγχεται τακτικά.

Σύμφωνα με τον ΓΚΛ, μία κατάδυση σημαίνει δραστηριότητα κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας όπου εμπλέκει το ελάχιστο τρεις (3) δύτες. Δύο δύτες που καταδύονται μαζί ως ζευγάρι κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας, με τον ένα τουλάχιστον στο επίπεδο επαγγελματία δύτη και τον δεύτερο το ελάχιστο επίπεδο μαθητευόμενου δύτη, και στη επιφάνεια δύτης με επίπεδο επόπτη δυτών ως συντονιστής παρακολουθώντας την θέση των δυτών σε ετοιμότητα ώστε να επέμβει αν χρειαστεί. Έχει σημασία να τονίσουμε πως οι άδεια επαγγελματία δύτη- μαθητευόμενου δύτη και επόπτη δυτών δίνονται μετά από εξετάσεις στο λιμεναρχείο και καμία σχέση δεν έχουν με τα ερασιτεχνικά πτυχία καταδύσεων.

Τι συμβαίνει όμως στην πράξη στη συντριπτική πλειοψηφία των ιχθυοκαλλιεργειών;

Οι εργοδότες είτε απασχολούν δύτες (που ασφαλιζονται συνήθως ως αλιεργάτες και όχι με ένσημα δύτη που ανήκει στην κατηγορία των ΒΑΕ), με τον όρο να καταδύονται μόνοι τους υποβρυχίως, είτε αναθέτουν τον υποβρύχιο έλεγχο σε καταδυτικά συνεργεία προσπαθώντας να απομακρύνουν από τη δική τους ευθύνη την ασφάλεια των εργαζομένων που καταδύονται. Στη πράξη όμως και στην δεύτερη περίπτωση η ανάθεση έργου σε καταδυτικά συνεργεία γίνεται με τον ίδιο όρο προκειμένου να κρατήσει το μισθολογικό κόστος σε χαμηλό επίπεδο και να αποφεύγει τις ασφαλιστικές εισφορές των ΒΑΕ. Μάλιστα είναι σύνηθες το φαινόμενο να απασχολούνται δύτες έλληνες ή αλλοδαποί, που δεν κατέχουν άδεια δύτη από το λιμεναρχείο και να εξαναγκάζονται να φέρουν σε πέρας εργασίες πέραν της εκπαίδευσης και των ικανοτήτων τους. Δηλαδή ερασιτέχνες δύτες που δεν έχουν ούτε την εκπαίδευση, ούτε την πιστοποίηση για να φέρουν σε πέρας μία τέτοιου είδους καταδυτική εργασία με ασφάλεια.

Μάλιστα τον τελευταίο χρόνο παρατηρείται μία κινητικότητα σε μεγάλες εταιρίες του κλάδου, από τη μία να απαιτούνε από τα καταδυτικά συνεργεία να εργάζονται με πλήρη σύνθεση (δύο δύτες υποβρυχίως και επόπτης δυτών στην επιφάνεια), από την άλλη σιωπηλά κατευθύνουν τους δύτες να καταδύονται ως μονάδες. Αυτό πρακτικά επιβάλλεται από τις εταιρίες τόσο με το πλήθος των κλωβών που απαιτείται να ελεγχθούν, όσο και με την κοστολόγηση του κάθε ελέγχου που δεν καλύπτει ημερομίσθιο για 3 άτομα.

Το αποτέλεσμα της παραπάνω πρακτικής των ιδιοκτητών ιχθυοκαλλιέργειας, είναι οι εργαζόμενοι δύτες σε ιχθυοκαλλιέργειες προκειμένου να επιβιώσουν προτιμούν τον κίνδυνο καταδύομενοι μόνοι ρισκάροντας τη ζωή τους σε αντίξοες συνθήκες, με φτηνό και επικίνδυνο εξοπλισμό, συχνά χωρίς να έχει γίνει η απαιτούμενη συντήρηση.

Κατά παράβαση των κανονισμών και των νόμων όπου διέπουν την επαγγελματική κατάδυση στην Ελλάδα δεν τηρείται, σχεδόν τίποτα.

Θέτουμε τα παρακάτω παραδείγματα:

- Κανένα καταδυτικό συνεργείο σε όλη την επικράτεια δεν τηρεί την απαιτούμενη σύνθεση όπως προβλέπεται από τον ΓΕΝΙΚΟ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ ΛΙΜΕΝΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ 10 με τελευταία αναθεώρηση την 19-06-2019 για επαγγελματικές καταδύσεις. Για να δοθούν οι άδειες έχει παρουσιαστεί στο λιμεναρχείο η ελάχιστη σύνθεση καταδυτικού συνεργείου (δύο επαγγελματίες δύτες και ένας επόπτης δυτών), στην πράξη οι παραπάνω καταδύονται κατά μονάς, παραβιάζοντας τον πιο βασικό κανόνα ασφαλείας που είναι η κατάδυση ανά ζεύγη.
- Σπανίως υπάρχουν πιστοποιημένοι δύτες γνώστες Α' βοηθειών σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφοι Δ-Ε, γεγονός που θα είχε προλάβει ή θα είχε περιορίσει την βαρύτητα ατυχημάτων που έχουν συμβεί.
- Απουσιάζουν παντελώς βοηθητικά υλικά έκτακτης ανάγκης για αντιμετώπιση έκτακτου περιστατικού (Φιάλη O₂, φαρμακείο, φορείο).
- Δεν τηρούνται πρόχειρα ημερολόγια - ημερολόγια έργων - ατομικά ημερολόγια δυτών, όπως απαιτείται.
- Δεν υπάρχουν επόπτες ούτε ζεύγη ανά κατάδυση. Δεν υπάρχει ούτε καν σκάφος υποστήριξης για την άμεση μεταφορά των δυτών στη στεριά.
- Δεν τηρούνται οι κανόνες περί συνθηκών υγιεινής, όπως καθαροί και κλιματιζόμενοι χώροι ένδυσης, σωστά συντηρημένοι αεροσυμπιεστές, χώρος γραφείου, χώρος για μπάνιο και πλύσιμο του εξοπλισμού όπως και πολλές άλλες λεπτομέρειες σημαντικές για αυτό το δύσκολο επάγγελμα.
- Ο κάθε δύτες καταδύεται κατά βούληση χωρίς καμία ενημέρωση για τυχόν κινδύνους - χρόνους κατάδυσης και σχεδόν πάντα μόνος, αρκεί μόνο να γίνει η εργασία.
- Κανείς δεν ενδιαφέρετε και δεν ελέγχει αν ο δύτες είναι άρρωστος ή κουρασμένος από το δύσκολο έργο της προηγούμενης ημέρας, γεγονός που σύμφωνα με την επιστήμη της καταδυτικής ιατρικής, αποτελεί προδιαθεσικό παράγοντα τόσο για τη νάρκωση απο Άζωτο, όσο και για την νόσο των δυτών.

Από τις παραπάνω σοβαρές και επικίνδυνες αμέλειες, σας παραθέτουμε ενδεικτικά και μόνο κάποια από τα πρόσφατα καταδυτικά δυστυχήματα. Τα παρακάτω θανατηφόρα δυστυχήματα προέκυψαν λόγω όλων αυτών των ελλείψεων και κάποιοι θρηνούν για τους άδικα χαμένους ανθρώπους τους, χωρίς κανέναν από τους πραγματικούς υπεύθυνους να έχει τιμωρηθεί.

- Ιανουάριος 2012 νεκρός δύτες σε ιχθυοκαλλιέργεια στο Αλιβέρι.
- Οκτώβριος 2015 νεκρός δύτες σε ιχθυοκαλλιέργεια στο Αλιβέρι.
- Αύγουστος 2017 νεκρός δύτες σε ιχθυοκαλλιέργεια στην περιοχή Λαγκάδα στη Χίο.
- Δεκέμβριος 2018 νεκρός ιχθυολόγος που έκανε κατάδυση σε ιχθυοκαλλιέργεια στη νήσο Στρογγύλη κοντά στη Ρόδο.

Πέραν όμως από τα θανατηφόρα δυστυχήματα, υπάρχουν και πολλά άλλα περιστατικά με κατάληξη τη μόνιμη αναπηρία, λόγω της νόσου των δυτών από εντατικοποίηση της εργασίας και σοβαρών τραυμάτων με αποτέλεσμα την ανικανότητα συμμετοχής σε οποιαδήποτε άλλη εργασία.

Όλα τα παραπάνω εκτιμάμε ότι επαρκούν για να αποδείξουν πως εδώ και χρόνια έχει επικρατήσει ένα δυσμενές και επικίνδυνο εργασιακό περιβάλλον, που οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια σε καταδυτικά ατυχήματα. Παίρνοντας υπ όψιν μας τον σχετικά χαμηλό αριθμό των δυτών που απασχολούνται σε ιχθυοκαλλιέργειες πανελλαδικά, τα ποσοστά μικρών ή μεγαλύτερων ατυχημάτων, μαρτυράνε πως αν ένας δύτης αφιερώσει όλο του τον εργασιακό βίο καταδύομενος και αποφύγει το δυστύχημα, είναι σίγουρο ότι θα αντιμετωπίσει σοβαρό πρόβλημα υγείας εξαιτίας της εργασίας του.

Για όλους τους παραπάνω λόγους απευθυνόμαστε προς τα αντίστοιχα Υπουργεία και όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες ώστε να μπει ένα τέλος σε αυτόν τον εργασιακό μεσαίωνα. Αυτό που πρακτικά ζητάμε να ληφθούν όλα εκείνα τα μέτρα ώστε να υπάρχει ασφάλεια στις επαγγελματικές καταδύσεις για να μην θρηνήσουμε άλλους θανάτους και μόνιμες αναπηρίες στους συγκεκριμένους εργαζόμενους!

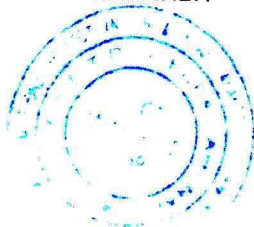
Γι' αυτό

- α) Ζητάμε άμεσα να προχωρήσουν πανελλαδικά επιτόπιοι έλεγχοι σε όλα τα ιχθυοτροφεία από την κατά τόπους Λιμενική Αρχή, όπου πρέπει να ζητηθεί να καταθέτονται στα Λιμεναρχεία από εργοδότες και εργολάβους οι συνθέσεις των συνεργείων τους.
- β) Με βάση τον ΓΕΝΙΚΟ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ ΛΙΜΕΝΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ 10 όπου εναρμονίζετε με τα διεθνή πρότυπα θα πρέπει οι εργολάβοι καταδυτικών εργασιών να καταθέτουν καθημερινά την σύνθεση του συνεργείου τους και την μορφή της εργασίας τους με όλα τα στοιχεία, όπως βάθος-χρόνος-ώρα έναρξης-ώρα λήξης.
- γ) Ο εργοδότης ή ο ορισμένος υπεύθυνος από την κάθε ιχθυοκαλλιέργεια να είναι συνυπεύθυνος αν δεν τηρούνται σχολαστικά όλα τα προβλεπόμενα και να γνωρίζει όλες της προαναφερόμενες λεπτομέρειες, συνεργαζόμενος με τους επόπτες δυτών πριν την όποια κατάδυση όπως και στο τέλος αυτής.
- δ) Να επιβληθεί η ασφάλιση κάθε εργαζόμενου δύτη είτε είναι υπάλληλος των ιδίων των ιχθυοτροφείων, είτε είναι υπάλληλος καταδυτικού συνεργείου, με αυτή την ειδικότητα στα ΒΑΕ. Να αντιμετωπιστεί το μπλοκάκι παροχής υπηρεσιών, που αποκρύπτει μόνιμη σχέση εργασίας με έναν συγκεκριμένο εργοδότη.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΚΑΡΑΝΙΟΥΣΑΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Ο ΓΕΝ.ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΚΑΤΣΙΜΕΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ